

Gáán voor die baan

Participatieladder brengt niveau cliënt beter in kaart

De Regionale Sociale Dienst is druk doende een nieuw model in te voeren, dat beter dan voorheen in kaart brengt op welk niveau de cliënt zich bevindt. Het is een nieuwe manier van meten, die de werkconsulent helpt de juiste middelen in te zetten. Senior werkconsulent Wil de Groot en projectleider Theo Albers leggen uit wat de cliënten met deze nieuwe meetmethode – de participatieladder – opschieten.

“Tot nu toe werkten we met een model, dat erg op de uitstroom is gericht, dus dat je mensen klaarstoomt zodat ze zich zonder uitkering kunnen redden,” zo gaat Wil de Groot van start. “Het accent lag vooral op het aan het werk helpen van mensen. Zelf vind ik het ook belangrijk dat mensen een zinnige dagbesteding hebben en hun eigen geld kunnen verdienen. Op dat gebied hebben we de laatste vijf jaar goed gepresteerd. Maar het voordeel van de participatieladder, waar we nu mee werken, is dat je mensen beter kunt inschalen en kunt zien welke stapjes je nog kunt zetten.”

“Vroeger lag de focus alleen op ‘werken’,” vult projectleider Theo Albers hem aan, “maar met de nieuwe meetmethode is dat verbreed tot ‘werken èn deelnemen aan de maatschappij.’ Je kunt er mee aangeven welke stappen je kunt maken, van geïsoleerd thuis zitten tot naar de vrijwilligersvereniging gaan, en uiteindelijk misschien wel meehelpen met

het organiseren van activiteiten. Werk blijft belangrijk, maar het gaat er ook om dat mensen uit hun huis komen en aan de maatschappij deelnemen. Vroeger werd ‘een streep gezet’ door mensen, die geïsoleerd thuis zaten, en door hun beperking niet meer aan het werk kwamen. Daar keken we vervolgens niet meer naar om. Nu kijken we hoe mensen dat isolement kunnen doorbreken.”

Kleine stapjes

“Je zet steeds kleine stapjes,” vervolgt Wil de Groot. “Laat ik een voorbeeld geven. Eerst ga je naar de kerk of naar de moskee, maar de volgende stap kan zijn dat je meehelpt koffie te schenken, waardoor je je nog meer onder de mensen beweegt en een ontwikkeling doormaakt. En zo kun je meer stapjes zetten, voordat je uiteindelijk bij betaald werk uitkomt. Als consulent vind ik het belangrijk dat mensen bewegen, dat je ze kunt helpen een hoger niveau te bereiken. Voor de één is werk het hoogste

niveau, maar voor de ander kan dat deelnemen aan vrijwilligersactiviteiten zijn.”

Theo Albers: “Het aardige van de participatieladder is niet alleen dat je kunt meten op welk niveau iemand zit en wat de groei mogelijkheden zijn, maar we willen ook een productenhandboek maken, zodat de consulent beter weet wat er allemaal te koop is. Dat moet een boek worden waarin de werkconsulent kan opzoeken welke re-integratietrajecten of cursussen je iemand kunt aanbieden, zodat iemand de stap naar de volgende trede kan zetten. Dat je als consulent kunt zeggen: ik heb een cliënt die op trede 1 zit en daar horen bepaalde producten of cursussen bij. Het moet geen verplicht nummer zijn, maar je weet dan wel wat je allemaal in kunt zetten. Je kunt iemand bijvoorbeeld een cursus sociale vaardigheden aanbieden,

- vervolg op pagina 2 -

Theo Albers (l.) en Wil de Groot

Inhoudsopgave

1. Participatieladder brengt niveau cliënt beter in kaart
2. Geef wijzigingen altijd door
3. “Toen zei ik tegen mezelf: nou wijffie, het is over”
4. Recht op bijzondere bijstand?

zodat hij zich wat gemakkelijker beweegt. Iemand zit bijvoorbeeld geïsoleerd thuis, omdat hij niet met mensen kan omgaan, of niet over zichzelf kan praten. Met zo'n cursus sociale vaardigheden kun je bereiken dat iemand wél buiten de deur komt en zich nuttig kan maken voor een buurtvereniging."

Productenboek

Werkconsulent Wil de Groot verwacht dat de mogelijkheden met zo'n productenboek beter in kaart worden gebracht, zodat de consulent er eerder gebruik van zal maken. "Ik vind het ook belangrijk dat consulenten gestimuleerd worden om die middelen in te zetten en dat ze niet alleen maar op de uitstroom naar werk zijn gericht. Dat vereist een nieuwe manier van denken, zowel bij politici als binnen de sociale dienst."

Ook vindt hij het belangrijk dat de gemeenten, waarvoor de sociale

dienst werkt, met de participatieladder beter kunnen zien op welk niveau dat deel van de inwoners met een uitkering van de sociale dienst zit. "Dat kan gemeenten helpen bij het maken van keuzes, bijvoorbeeld door geld vrij te maken om mensen uit hun isolement te halen. De gemeente kan voortaan dus duidelijker zien wat er met diverse groepen aan de hand is en op basis daarvan bepalen wie er steun nodig heeft. En dat hoeft niet altijd te betekenen dat iedereen aan werk moet worden geholpen. Het kan ook zijn dat een gemeente al blij is dat mensen, die voorheen geïsoleerd thuis zaten weer aan sociale contacten zijn geholpen. Dat soort dingen kon je vroeger niet afspreken, omdat het accent vooral op 'werk, werk en werk' lag."

De volgende trede

Theo Albers knikt instemmend. "Het model is ook handig om de klant inzicht te geven op welk niveau hij is aanbeland, zodat je kunt zeggen: u

staat nu op trede 3, maar we zijn ervan overtuigd dat u kunt werken, dus gaan we er alles aan doen om u zo ver te krijgen. Vervolgens bied je een aantal cursussen aan. Dat is een andere benadering dan: oh jee, u bent werkloos en het zal niet meevallen om aan het werk te komen. Het wordt nu duidelijker hoe je iemand kunt helpen de stap naar de volgende trede te maken."

Wil de Groot is het daar mee eens, maar kiest voor een iets andere invalshoek: "Als consulent vind ik het belangrijk dat je de klant goed uitlegt waarmee wij bezig zijn en met welke instrumenten we mensen op een hoger niveau proberen te krijgen. Maar de klant moet ook zelf aan kunnen geven op welk niveau hij zit en waar hij naar toe kan. In het gunstigste geval ben je het met elkaar eens en bij een verschil van mening, heb je iets om over te praten, zodat je uiteindelijk uitkomt op bijvoorbeeld betaald werk of onbetaald vrijwilligerswerk. En zo kun je samen veel bereiken."

Geef wijzigingen altijd door

Cliënten zijn verplicht om alle wijzigingen in hun persoonlijke situatie via het wijzigingsformulier door te geven aan de Sociale Dienst.

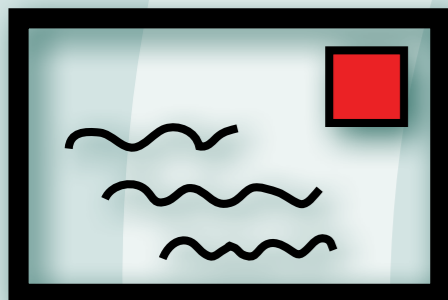
Doen ze dat niet dan kan hun uitkering worden gekort of zelfs worden beëindigd. Er zijn uitzonderingen, maar doorgaans mag een cliënt niet meer dan 28 dagen per jaar op vakantie. "Cliënten denken soms dat we er toch niet achter komen als iemand langer wegblijft," zo licht een RSD-medewerker Handhaving toe, "maar als we op onderzoek uitgaan, kunnen we aan de stempels in het paspoort zien hoe lang iemand het land uit is geweest. Ga je langer op vakantie dan je op het wijzigingsformulier aangeeft, dan worden die extra dagen alsnog op je uitkering

gekort en kun je nog een extra korting van 10% opgelegd krijgen." In principe moeten dus alle wijzigingen in de persoonlijke situatie worden doorgegeven.

Voor het gemak zetten we de meest voorkomende op een rijtje:

- u of uw partner gaat verhuizen;
- uw kind gaat het huis uit of komt bij u wonen;
- uw partner vertrekt of komt bij u wonen;
- u of uw partner koopt een andere auto;
- u of uw partner wint een prijs;
- u of uw partner ontvangt een erfenis;
- u of uw partner ontvangt alimentatie;
- u of uw partner gaat vrijwilligerswerk doen;
- u of uw partner wordt ingehuurd als zorgverlener;
- u of uw partner gaat werken;
- u of uw partner gaat op vakantie;
- u of uw partner heeft een andere woning;
- u of uw partner heeft bezittingen in het buitenland.

"Toen zei ik tegen mezelf: nou wijffie, het is over"

Er zijn momenten dat cliënten het even niet meer zien zitten, maar laat het een troost zijn dat aan het einde van de tunnel licht gloort. Twee ex-clieënten, die door zorgconsulenten van de RSD werden begeleid, vertellen hoe het hen is vergaan. 'Laat de hoop niet varen'.

John (48) woont in een achteraf gelegen stukje van Driebergen. Hij werkte ooit als magazijnbediende/bijrijder, maar toen het bedrijf waar hij werkte failliet ging, belandde hij halverwege de jaren tachtig in de bijstand. In 1995 ging hij zijn dementerende vader verzorgen. "Ik was het enige kind dat nog thuis was. Mijn broers en zusters waren getrouwd en hadden minder tijd." Zorgen voor iemand die aan dementie lijdt is niet altijd gemakkelijk, weet hij uit ervaring. "Mijn vader zocht wel eens ruzie met me."

Toen zijn vader in 2002 overleed, stuurde de sociale dienst John naar Pluswerk, maar dat was geen succes. "Het klikte gewoon niet met mijn begeleider."

Uiteindelijk belandde hij bij zorgconsulente Petra Scholtens van de RSD, die hem met de kringloopwinkel in Zeist in contact bracht. John: "Ik dacht, laat ik maar eens kijken, ik kan altijd nog 'nee' zeggen."

Het viel mee. "In de kringloopwinkel zag ik allemaal stellingen, dus als oud-magazijnbediende voelde ik me er meteen thuis. Ik begon met vier uur en nu werk ik er twintig uur in de week als vrijwilliger. In het begin werd ik achter een bureau gezet om lampjes na te kijken." Dat was niet echt een succes. "Ik had er niet veel sjoego van en heb verschillende malen kortsluiting veroorzaakt. Toen heb ik voorgesteld om mee te rijden de auto, die de spullen ophaalt. Dat leek me wel leuk, omdat ik vroeger bijrijder op een vrachtwagen ben geweest. Eén van de chauffeurs werd ziek en daarom mocht ik invallen. Zo ben ik er ingerold. Nu ben ik één dag in de week chauffeur en de andere dagen werk ik als bijrijder."

Onder de mensen

"Of het leuk werk is? Jazeker. We halen banken, stoelen, tafels, oude televisies en gasfornuizen op. Mijn leven is er wel door veranderd, ja. Je hebt weer een doel. Het is leuk om onder de mensen te zijn, je maakt eens een praatje met deze of gene.

Marieke

Het is beter dan niks doen, hè. Je hoeft je niet steeds af te vragen: wat zal ik nu weer eens gaan doen. En de bank slijt niet zo. Ik vind het ook leuk om mensen te begeleiden, die bij ons stage komen lopen, zoals tieners die een moeilijke start hebben gehad of ex-verslaafden. Ja, ik heb er wel lol in. Vanochtend was ik nog bij mijn zuster op de koffie, die tegen me zei: 'Volgens mij heb jij het wel naar je zin bij de kringloop.' En dat kon ik niet ontkennen. Het mooiste zou natuurlijk zijn als ik ooit nog eens bij de kringloopwinkel in vaste dienst zou kunnen komen, zoals met een van de chauffeurs is gebeurd, maar daar is voorlopig geen geld voor. Ja, zet maar in je stukje dat ze best nog een extra chauffeur in dienst mogen nemen!"

Iets met je leven doen

Een paar dagen later praten we in het restaurant van de Hema in Zeist met Marieke (36), die in 1998 psychische problemen kreeg, waardoor ze in de bijstand belandde. Dat had deels met haar werk te maken, maar vooral met de druk die ze thuis voelde. "Ik ben

het oudste meisje uit een gezin met 14 kinderen en ik had sterk de indruk dat ik alles moest doen: kinderen aankleden, met ze naar de dokter, het huishouden doen. Ik had het gevoel dat ik het niet aankon. Ik werd depressief, wilde niet eten en gedroeg me als een zombie." Ze werd opgenomen, wat zich in de tien jaar die volgden nog vijf keer zou herhalen. "De eerste keer werd ik drie maanden opgenomen en toen heb ik vooral geleerd om me te uiten. Het helpt ook als je weet waar je boosheid vandaan komt. Dan kun je er beter mee omgaan."

Na een aantal jaren kwam er een ommekeer. "Het klinkt misschien gek, maar voor mij was een opname veilig. Ik hoefde geen eten te koken, nergens op te letten. Maar uiteindelijk maakte een therapeute mij duidelijk dat ik bezig was te hospitaliseren, om van opname naar opname te leven, en tussendoor niks te doen.

Met plezier

Vorig jaar besloot ze de stap te zetten naar betaald werk, ze werd begeleid door zorgconsulent Philippe Klerkx van de RSD. "Ik kan heel goed met hem praten en het is vooral zaak dat je je begeleider vertrouwt. Philippe wist dat ik graag in een modewinkel wilde werken en raadde me aan met een stage te beginnen. Ja hallo, dacht ik, dan kan ik weer voor niks werken. Maar later dacht ik: hij zal toch wel weten waar hij het over heeft. Uiteindelijk heb ik er dan toch een betaalde baan aan overgehouden. De manager van de winkel waar ik nu werk is zeer tevreden over me, het is een leuk team en op een gegeven moment kon ik invallen voor iemand die ziek was geworden. Inmiddels heb ik een jaarcontract

Dat wilde ik niet meer. Ik zag hoe mijn broers en zussen trouwden en kinderen kregen of gingen studeren. Ik dacht: ik ben al 30 en heb nog niks met mijn leven gedaan. Ik zat de hele dag thuis en deed niets."

"Toen zei ik tegen mezelf: nou wijffie, het is over." Ze nam contact op met een re-integratiecoach en zo kwam zij in 2007 als vrijwilligster bij de kringloopwinkel in Zeist, en later in Doorn, terecht. "Zij hebben mij alle ruimte en tijd gegeven om mijn uren op te bouwen. Ik zat hoofdzakelijk achter de kassa, dat vond ik het leukste."

gekregen. Ik werk nu twintig uur in de week en dat zou ik graag uitbreiden, om mijn uitkering op te kunnen zeggen. Ik hoop dat het nog eens zo ver komt, maar voorlopig werk ik er met erg veel plezier: mensen helpen, kassa draaien."

En in haar 'bovenkamertje' gaat het inmiddels ook weer goed, bevestigt ze. "Sinds 2007 ben ik niet meer opgenomen. De gesprekken met de therapeut heb ik vorig jaar opgezegd, want op een gegeven moment ben je uitgepraat." Tot slot wil ze graag nog even kwijt waarom ze aan dit interview wilde meewerken. "Tegen mensen die in dezelfde situatie zitten als ik toen, zou ik willen zeggen: laat de hoop niet varen."

Recht op bijzondere bijstand?

Heeft u noodzakelijke kosten moeten maken vanwege bijzondere omstandigheden, dan heeft u mogelijk recht op bijzondere bijstand.

Hiervan is sprake als deze kosten om medische of sociale redenen noodzakelijk waren. Daarnaast wordt bekeken of de kosten niet van uw uitkering of ander inkomen kunnen worden betaald, en of de kosten niet door een andere instelling worden vergoed.

U kunt bijzondere bijstand aanvragen voor bijvoorbeeld:

- eigen bijdrage voor brillen of contactlenzen;
- eigen bijdrage tandartskosten;
- eigen bijdrage thuiszorg;
- eigen bijdrage therapie.

Wilt u meer informatie over bijzondere bijstand, dan kunt u de folder aanvragen tijdens het telefonisch spreekuur (dagelijks van 09.00 - 11.00 uur, gratis telefoonnummer: 0800 692 95 95), of deze downloaden via de website/brochures: www.rsdkrh.nl.

Inwoners die een aanvraag voor bijzondere bijstand indienen, krijgen de folder meegestuurd.

RSD
Het Rond 6E
Zeist
Postadres
Postbus 13
3700 AA Zeist

Website: www.rsdkrh.nl

Telnr. algemeen: 030- 69 29 500

Faxnummer: 084 -22 01 370

Call-center: 09.00-11.00 uur
(gratis) 0800- 69 29 595

Schuldhulp: 09.00-11.00 uur
030- 69 29 505

Inburgering: 09.00-11.00 uur
030- 69 29 598

Contact:
Wilt u reageren op de inhoud van deze nieuwsbrief, dan kunt u een e-mail sturen naar: cliëntennieuwsbrief@rsdkrh.nl

Colofon

Deze cliëntennieuwsbrief is een uitgave van de Regionale Sociale Dienst Kromme Rijn Heuvelrug, Postbus 13, 3700 AA Zeist. Bezoekadres: Het Rond 6E, Zeist. Vormgeving en drukwerk: Biga groep grafisch. Foto's: RSD. Oplage: 1.935. Aan de inhoud van deze nieuwsbrief kunt u geen rechten ontleen.